College van Gedeputeerde Staten
Statenbrief

Aan Provinciale Staten
Statencommissie RGW

DATUM	17 februari 2015		
ONS NUMMER	811602AE	REFERENTIE	Hans van Eijk
NUMMER PS	2015RGW26	DOORKIESNUMMER	3623
BIJLAGE	4	E-MAILADRES	hans.van.eijk@provincie-utrecht.nl

Onderwerp Statenbrief: vaststelling Convenant bodem en ondergrond 2016-2020

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding
Hierbij bieden we u informatie aan over het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020.

Aanleiding
Op 17 maart a.s. wordt het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020 en het Beleidsdocument duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van bodem en ondergrond door het Ministerie van I&M, IPO, VNG en Unie van Waterschappen vastgesteld. Wij hebben op 17 februari jl. met beide documenten ingestemd.

Voorgeschiedenis
Het beleid over bodemverontreinigingen is verankerd in de Wet bodembescherming. Om dit beleid uit te voeren maakten Rijk, IPO, VNG en UvW in juli 2009 afspraken in het Convenant Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties 2010-2015. De provincie Utrecht is één van de uitvoerende partijen als bevoegd gezag. In maart 2010 hebben Provinciale Staten het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant bodem voor Utrecht (PUC) vastgesteld. In oktober 2014 informeerden we u over de voortgang. In 2014 zijn met alle betrokken overheden en het bedrijfsleven gesprekken gevoerd voor nieuwe afspraken.

Essentie / samenvatting:
In het nieuwe Bodemconvenant maken partijen afspraken om in de periode 2016-2020 de aanpak van de resterende spoedlocaties (ernstige bodemverontreinigingen met humane, ecologische of verspreidingsrisico's) af te ronden en waar nodig gebiedsgericht beheer van grondwaterverontreinigingen in te stellen. Veel aandacht gaat uit naar het verontreinigde grondwater, zowel voor spoedlocaties als in gebiedsgericht beheer, ook in relatie tot drinkwater. De ambitie is om in 2020 de totale spoedopgave af te ronden. Omdat het beschikbare geld daarvoor echter ontoereikend is, moet ook na 2020 hieraan een vervolg gegeven worden.
Ook de aanpak van de zgn. C-lijst voor waterbodemsanering vormt onderdeel van het Bodemconvenant (zie brief hierover). Verder is er aandacht voor diffuse verontreinigingen met humane risico's, nazorg, nieuwe bedreigingen en voormalige stortplaatsen. Ook zijn er procesafspraken in het convenant over de ontwikkeling van het (financiële) instrumentarium, kennis en informatiebeheer.
Naast afronding van de spoedopgave wordt de omslag gemaakt van gevalsgericht saneren naar (gebiedsgericht) beheren van verontreinigingen. Aanpak van bodemverontreiniging wordt steeds meer gezien als onderdeel van ruimtelijke ontwikkelingen. De nieuwe Omgevingswet (medio 2018) moet daarvoor de basis vormen. Het Beleidsdocument duurzaam gebruik en efficiënt beheer van bodem en ondergrond schetst deze bredere context.

Wij zijn tevreden met beide documenten. Zij bieden een goede basis om bodemverontreinigingen op te ruimen of te beheren.

Wel zijn we teleurgesteld dat het bedrijfsleven is afgehaakt. Zij zijn immers hard nodig om effectief bodemverontreinigingen aan te pakken of beheren, aangezien een groot deel van de resterende spoedopgave op het bordje van het bedrijfsleven ligt. De tijd ontbrak echter om dit uit te onderhandelen, gezien het belang om nog vóór de Statenverkiezingen tot een akkoord te komen: door deze harde deadline te stellen wordt in elk geval dit Rijksbudget veiliggesteld voor de aanpak van de resterende spoedopgaven. De landelijke gesprekken met VNO-NCW en MKB over de samenwerking worden begin dit jaar hervat. De uitkomst hiervan moeten we nog afwachten. We vinden dat het bedrijfsleven haar verantwoordelijkheid moet nemen. Verwacht mag worden dat er dan ook aandacht komt voor de zelfregulering door het bedrijfsleven en de ongewenste effecten daarvan, zoals in het geval van Acacialaan in Doorn (ernstige spoedeisende grondwaterverontreiniging, zie onze brief hierover aan staatssecretaris Mansveld).

We kunnen met het beschikbare budget voor Utrecht flink aan de slag met de aanpak van de resterende spoedlocaties en de omslag van sanering naar beheer van bodemverontreinigingen (functiegericht en/of in het kader van maatschappelijke ontwikkelingen, zoals voor drinkwater, natuur, leefomgevingskwaliteit e.d.).
In het kader van ons (ontwerp-)Bodem-, Water- en Milieuplan 2016-2021 (BWM-plan) pakken we de uitvoering op. Dit doen we in samenwerking met de RUD en partners zoals gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven. Dit jaar wordt het provinciale uitvoeringsprogramma opgesteld, inclusief planning. Voorts werken we landelijk met partijen samen aan de diverse opgaven (landelijke Uitvoeringsprogramma Convenant bodem en ondergrond 2016-2020).

Meetbaar / beoogd beleidseffect
Het Rijk stelt middelen beschikbaar aan de 41 bevoegde gezagen, waaronder de provincie Utrecht, om in de periode 2016-2020 bodembeleid uit te voeren conform de afspraken in het Convenant bodem en ondergrond.

Financiële consequenties
Het nieuwe Bodemconvenant heeft tot gevolg, dat budgetten over de bevoegde overheden worden verdeeld voor de periode 2016-2020 en conform de in het convenant genoemde opgaven. De toedeling van budgetten gebeurt grotendeels als Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB-uitkering), en voorts als Algemene Uitkering (AU-uitkering), beide via het provincie- en gemeentefonds.
Utrecht krijgt voldoende middelen om flink aan de slag te gaan met afronding van de spoedopgaven (€ 7,4 mln), middelen t.b.v. de verbreding (€ 0,9 mln) en middelen voor de apparaatskosten (€ 3,8 mln, waarvan voor de RUD € 2,8 mln als AU en voor de provincie € 1,0 mln als DUB). Totaal aan DUB krijgt Utrecht afgerond € 9,3 mln.

Vervolgprocedure/voortgang

17 maart 2015	Vaststelling Beleidsdocument en ondertekening Bodemconvenant Convenant door Min. Van I&M, IPO, VNG en UvW.
In 2015	In het kader van het BWM-plan maken we in 2015 een Uitvoeringsagenda duurzaam beheer grond en grondwater. Onderdeel daarvan vormt een Uitvoeringsprogramma over uitvoering van de afspraken uit het convenant voor de periode 2016-2020 (vervolg op het bestaande PUC).

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten
Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,